

Prima instanță: Judecătoria Cahul (sediul Taraclia), (jud. S.Uzun)
Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (jud. R.Petrov, N.Bondarenco, S.Pilipenco)

DECIZIE

19 ianuarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas
Dumitru Mardari
Victor Burduh

examinând recursul declarat de S.A. „Moldovagaz”, prin intermediul reprezentantului – Alla Gheorghieva,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către S.A. „Moldovagaz” împotriva lui Runtov Vladimir cu privire la încasarea datoriei pentru consumul de gaze naturale,

împotriva deciziei din 13 septembrie 2021 a Curții de Apel Cahul, prin care a fost admisă cererea de apel declarată de Runtov Vladimir, casată încheierea din 24 mai 2021 și hotărârea din 11 iunie 2021 a Judecătoriei Cahul (sediul Taraclia), fiind pronunțată o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost respinsă, ca fiind depusă tardiv,

c o n s t a t ă :

La 21 septembrie 2020, S.A. „Moldovagaz” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Runtov Vladimir cu privire la încasarea datoriei pentru consumul de gaze calculat potrivit metodei paușale în sumă de 26864,42 de lei și cheltuielilor pentru achitarea taxei de stat în sumă de 802,20 de lei.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că, la 17 mai 2016, între S.A. „Moldovagaz” și Runtov Vladimir a fost încheiat contractul nr.11/1500446 privind furnizarea de gaze naturale consumatorilor casnici.

Conform pct.11 lit.b) al contractului, furnizorul s-a obligat să furnizeze gaze naturale la adresa Xxxxx, iar consumatorul conform pct.14 al contractului s-a obligat să achite costul pentru gazele naturale în termenii stabiliți.

Reclamanta a menționat că în cazul încălcării condițiilor de către utilizatorul final în conformitate cu pct.12 din Contractul de Furnizare a Gazelor Naturale la Consumatorii Casnici din 17 mai 2016, prin hotărârea ANRE nr.415 din 25 mai 2011 și prin hotărârea ANRE nr.113/2019 din 19 aprilie 2019, furnizorul are dreptul să recalculeze consumul de gaze naturale consumate prin metoda paușală.

Astfel, conform actului întocmit la 09 august 2016, și procesului –verbal din 11 august 2016, al ședinței grupului de lucru s-a constatat încălcarea clauzelor

contractuale de către consumatorul Runtov Vladimir, la locul de consum Xxxxx, care a dus la neevidența sau evidența incompletă a volumului de gaze naturale consumate. S-a constatat că există o adâncitură sub mecanismul echipamentului de măsurare VK 4t no.017363, în plus există o gaură în corpul mecanismului de numărare. În conformitate cu dispozițiile punctului 151 a Regulamentului s-a decis de către șeful Taraclia – Gaz, recalcularea consumului de gaze naturale prin metoda paușală, pentru 221 de zile, de la 01 ianuarie 2015 până la 09 august 2016.

Astfel, datoria în mărime de 26864,42 lei a fost calculată prin decizia nr.5 din 15 august 2016 privind încălcarea condițiilor contractuale de către consumatorul final, astfel a fost efectuată recalcularea volumului de gaze naturale consumate, în conformitate cu pct.151 din Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică cu privire la aprobarea Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale nr.415 din 25 mai 2011.

În ședința de judecată S.A. „Moldova- Gaz” a solicitat încasarea de la Runtov Vladimir a datoriei pentru consumul de gaze în sumă de 26 864,42 de lei și cheltuielilor de judecată în mărime de 802 de lei.

Prin încheierea din 24 mai 2021 a Judecătorei Cahul a fost respinsă cererea lui Runtov Vladimir privind excepția de tardivitate a acțiunii.

Prin hotărârea din 11 iunie 2021 a Judecătorei Cahul (sediul Taraclia) acțiunea a fost admisă.

A fost încasată de la Runtov Vladimir în beneficiul S.A. „Moldovagaz” datoria pentru consumul de gaze calculat potrivit metodei paușale în sumă de 26 864,42 de lei și cheltuielile pentru achitarea taxei de stat în mărime de 802,20 de lei.

Pentru a hotărî astfel, prima instanță a indicat că având în vedere că de către pârât au fost încălcate obligațiile prevăzute în pct.14 al contractului, ceea ce prevede răspunderea pentru neevidența sau evidența incompletă a volumului de gaze consumate, acțiunea înaintată de S.A. „Moldovagaz” este întemeiată și urmează a fi admisă.

Prin decizia din 13 septembrie 2021 a Curții de Apel Cahul a fost admisă cererea de apel declarată de Runtov Vladimir, casată încheierea din 24 mai 2021 și hotărârea din 11 iunie 2021 a Judecătorei Cahul, fiind pronunțată o nouă hotărâre prin care cererea de chemare în judecată înaintată de S.A. „Moldovagaz” împotriva lui Runtov Vladimir cu privire la încasarea datoriei pentru consumul de gaze naturale, a fost respinsă, ca fiind depusă tardiv.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a menționat că reclamantul S.A. „Moldovagaz” a aflat despre încălcarea condițiilor contractuale la 15 august 2016, la aceeași dată fiind emisă și decizia nr.5, prin care s-a dispus calcularea datoriei pentru consumul de gaze conform metodei paușale în sumă de 26 864,42 de lei, pentru consumatorul Runtov Vladimir. Astfel, instanța de apel a reținut că termenul în interiorul căruia S.A. „Moldovagaz” putea să-și apere dreptul pe calea intentării unei acțiuni a început a curge la 16 august 2016 - până la 16 august 2019, însă dreptul la acțiune a fost executat de către S.A. „Moldovagaz” la 21 septembrie 2020, adică la mai bine de un an după expirarea termenului de prescripție.

Reținând prevederile pct.84 din Hotărârea nr.415 din 25 mai 2011 cu privire la aprobarea Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale, instanța de apel a conchis că norma nominalizată nu reglementează careva termeni sau nu interzice furnizorului de a adresa o acțiune în instanța de judecată privind

recuperarea datoriei acumulate în contextul contestării deciziei prin care a fost calculată datoria care se pretinde a fi încasată.

A mai reținut că faptul contestării în instanța de judecată de către Runtov Vladimir a deciziei nr.5 din 15 august 2016, nu poate constitui temei de întrerupere sau suspendare a curgerii termenului de prescripție extinctivă.

La 13 octombrie și 08 noiembrie 2021, S.A. „Moldovagaz”, prin intermediul reprezentantului – Alla Gheorghieva, a contestat cu recurs decizia din 13 septembrie 2021 a Curții de Apel Cahul, solicitând casarea acesteia, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Cahul (sediul Taraclia) din 11 iunie 2021.

În motivarea recursului, S.A. „Moldovagaz”, prin intermediul reprezentantului – Alla Gheorghieva, a invocat că nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece de către ei nu a fost omis termenul de prescripție.

A invocat că având în vedere că Runtov Vladimir a contestat decizia nr.5 din 15 august 2016, cererea de chemare în judecată nu putea fi înaintată, când nu exista o hotărâre definitivă și irevocabilă cu privire la recunoașterea legalității deciziei nr.5. A mai indicat că, prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 12 august 2020 a fost considerat inadmisibil recursul declarat de către Runtov Vladimir, astfel hotărârea Judecătoriei Cahul din 25 noiembrie 2019, devenind definitivă și irevocabilă, la 21 septembrie 2020, s-au adresat cu cerere în instanța de judecată, prin urmare consideră că nu au încălcat termenul de prescripție.

La 25 noiembrie 2021, Runtov Vladimir a depus referință la cererea de recurs declarată de S.A. „Moldovagaz”, prin intermediul reprezentantului – Alla Gheorghieva, prin care a solicitat considerarea recursului ca inadmisibil.

Prin încheierea din 15 decembrie 2021 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de S.A. „Moldovagaz”, prin intermediul reprezentantului – Alla Gheorghieva, a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Cahul a fost pronunțată la 13 septembrie 2021 și expediată participanților la proces la 04 octombrie 2021 (f.d. 226, vol. II). Astfel, având în vedere faptul că recursul declarat împotriva deciziei din 13 septembrie 2021 a Curții de Apel Cahul a fost înregistrat la 13 octombrie 2021, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, acesta se consideră declarat în termen.

În corespundere cu art. 444 al Codului de procedură civilă, recursul s-a examinat fără înștiințarea participanților la proces. Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererile de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În plus, recurenta și intimații au avut ocazia să își prezinte poziția în scris și să

răspundă la concluziile părții adverse. (*mutatis mutandis*, cauza Auza Vilho Eskelinen și alții vs. Finlanda, hotărârea din 19 aprilie 2007, § 72 – 75)

Subsidiar, în § 26 – 27 ale deciziei Curții Constituționale nr. 95 din 19 decembrie 2016 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 444 al Codului de procedură civilă, Curtea a statuat că în cazul procedurilor care au ca obiect autorizarea unui apel sau care consacra verificarea unor aspecte de drept, și nu de fapt, sunt îndeplinite condițiile articolului 6 din Convenție chiar dacă instanța de apel sau de recurs nu oferă reclamantului posibilitate să se exprime în fața sa, în persoană. Iar, în esență nu este afectat accesul liber la justiție.

Verificând hotărârea contestată în raport de criticile formulate, în limitele controlului de legalitate și temeiurilor de drept invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de S.A. „Moldovagaz”, prin intermediul reprezentantului – Alla Gheorghieva, întemeiat și care urmează a fi admis, casată decizia recurată cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) al Codului de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Pe baza constatărilor instanțelor ierarhic inferioare, se observă că, la 17 mai 2016, între S.A. „Moldovagaz” și Runtov Vladimir a fost încheiat contractul nr.11/1500446 privind furnizarea de gaze naturale consumatorilor casnici (f.d.7-8, volumul –I). Conform actului întocmit la 09 august 2016, și procesului –verbal din 11 august 2016, al ședinței grupului de lucru s-a constatat încălcarea clauzelor contractuale de către consumatorul Runtov Vladimir. În conformitate cu cadrul normativ relevant s-a decis recalcularea consumului de gaze naturale prin metoda paușală de la 01 ianuarie 2015 până la 09 august 2016, adică pentru 221 de zile. Decizia nr.5 din 18 august 2016 privind recalcularea consumului de gaze naturale prin metoda paușală a fost contestată de Runtov Vladimir în procedura contenciosului administrativ.

Colegiul lărgit amintește că prima instanță prin încheierea din 11 decembrie 2020 a respins excepția de tardivitate ridicată de Runtov Vladimir, ca fiind neîntemeiată (f.d.79-81, vol. I). Pentru a dispune astfel, instanța de fond în susținerea respingerii cererii de ridicare a excepției de tardivitate a reținut că termenul de prescripție nu a fost omis de către S.A. „Moldovagaz”, deoarece consumatorul Runtov Vladimir a contestat în instanța de judecată decizia nr.5 din 15 august 2018 emisă de S.A. „Moldovagaz”, astfel termenul de prescripție extinctivă urmează să fie calculat din 12 august 2020, când a fost pronunțată încheierea Curții Supreme de Justiție, prin care recursul declarat de Runtov Vladimir a fost considerat inadmisibil (f.d.15-19, vol. I)

Totuși, prin decizia din 13 septembrie 2021 a Curții de Apel Cahul a fost admisă cererea de apel declarată de Runtov Vladimir, casată încheierea din 24 mai 2021 și hotărârea din 11 iunie 2021 a Judecătoriei Cahul, fiind pronunțată o nouă hotărâre prin care cererea de chemare în judecată înaintată de S.A. „Moldovagaz” împotriva lui Runtov Vladimir cu privire la încasarea datoriei pentru consumul de gaze naturale, a fost respinsă, ca fiind depusă tardiv.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme

de Justiție apreciază drept eronată concluzia instanței de apel, din considerentele ce preced. Problema centrală supusă controlului judecătoresc în fază de recurs constă în verificarea corectitudinii modului de aplicare de către instanța de apel a normelor de drept material ce reglementează instituția prescripției acțiunii.

Respectiv, instanța de recurs este chemată să ofere un răspuns la întrebarea dacă instanța de apel corect a reținut că cererea de chemare în judecată înaintată de către S.A. „Moldovagaz” este depusă cu depășirea termenului de prescripție. În acest context instanța de recurs atrage atenția asupra faptului că instanța de apel a admis poziția apelantului, potrivit căreia acțiunea a fost înaintată cu încălcarea termenului de prescripție extinctivă, reținând că SA „Moldovagaz”, aflând despre încălcarea condițiilor contractuale la 15 august 2016, la aceeași dată fiind emisă și decizia nr.5, prin care a fost calculată datoria pentru consumul de gaze potrivit metodei paușale în sumă de 26864, 42 de lei, termenul în interiorul căruia SA „Moldovagaz”, putea să-și apere pe calea intentării unei acțiuni a început a curge din 16 august 2016 până la 16 august 2019, însă la caz dreptul la acțiune a fost executat la 21 septembrie 2020, la mai bine de un an după expirarea termenului de prescripție.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră concluzia Curții de Apel Cahul, potrivit căreia din data de 16 august 2016 a început a curge termenul de prescripție, ca fiind neîntemeiată.

Colegiul lărgit reține că Runtov Vladimir, nefiind de acord cu decizia nr.5 din 15 august 2016, prin care a fost calculată datoria pentru consumul de gaze potrivit metodei paușale în sumă de 26864, 42 de lei, s-a adresat cu cerere de chemare în judecată, prin care a solicitat obligarea SA „Moldovagaz”, de a modifica Decizia nr.5 din 15 august 2016, privind recalcularea volumului gazelor prin metoda paușală, în partea stabilirii perioadei recalculării și sumei recalculării, prin modificarea perioadei de timp din 01 ianuarie 2016-09 august 2016 în 19 iulie 2016-09 august 2016 și respectiv micșorarea sumei volumului de gaze naturale.

Prin hotărârea din 25 noiembrie 2019 a Judecătoriei Cahul (sediul central), acțiunea înaintată de Runtov Vladimir a fost respinsă ca neîntemeiată. Astfel, această hotărâre a devenit definitivă și irevocabilă, prin încheierea din 12 august 2020 a Curții Supreme de Justiție, prin care recursul declarat de Runtov Vladimir a fost considerat inadmisibil.

În urma celor relatate instanța de recurs conchide ca fiind eronată concluzia instanței de apel privind prescripția acțiunii, deoarece SA „Moldovagaz” în interiorul termenului de prescripție a înaintat prezenta cerere de chemare în judecată, iar dreptul la acțiune a început a curge din momentul intrării în vigoare a hotărârii Judecătoriei Cahul din 25 noiembrie 2019. Mai mult decât atât, Colegiul lărgit reține că acțiunea nu putea fi înaintată de către SA „Moldovagaz”, deoarece nu exista o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă cu privire la recunoașterea legalității deciziei nr.5 din 15 august 2016 și cont-facturii. Or, în cazul în care acțiunea lui Runtov Vladimir ar fi fost admisă, furnizorul în baza pct. 129⁴ din Hotărârea ANRE nr. 415 din 25 mai 2011, ar fi fost obligat să anuleze factura respectivă pusă la baza deciziei nr. 5 din 15 august 2016.

În această ordine de idei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție că termenul de prescripție extinctivă urmează a fi calculat din momentul pronunțării încheierii Curții Supreme de Justiție din 12 august 2020. Prin urmare SA „Moldovagaz”, nu a încălcat termenul de

prescripție, iar cererea a fost înregistrată în termen în instanța de judecată la 21 septembrie 2020.

În ansamblu, ținând cont de natura litigiului și de marja de apreciere a instanței de judecată, Colegiul judiciar opinează că a examinat principalele întrebări juridice stabilite, dar nu se poate pronunța asupra motivelor cu privire la fondul cauzei civile, acestea nefiind examinate de către instanța de apel. Din considerentele menționate Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit consideră imposibilă corectarea erorii admise de către instanța de apel în condițiile în care nu s-a expus asupra fondului cauzei, deoarece a respins acțiunea ca fiind tardivă, astfel potrivit procedurii prevăzute de către legislația procesuală cauza urmează a fi restituită spre rejudecare.

Drept consecință, instanța de recurs conchide că decizia din 13 septembrie 2021 a Curții de Apel Cahul este neîntemeiată, fiind emisă ca urmare a interpretării eronate a normelor de drept material privind începerea curgerii termenului de prescripție extinctivă. Cu titlu de remarcă, judecarea recursului, exercitat conform rigorilor impuse de articolul 432, alin. (1) din Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai pentru problemele de drept material și procedural. Curtea Supremă de Justiție verifică doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

În acest caz, luând în considerare că instanța de apel a interpretat eronat normele de drept material, instanța de recurs opinează că singura soluție legală și rezonabilă este casarea deciziilor contestate și trimiterea cauzei spre rejudecare. Din motivul respingerii cererii de chemare în judecată ca fiind tardivă și neexaminării fondului cauzei de către Curtea de Apel Cahul, instanța de recurs nu are pârghii de a examina fondul cauzei.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a constatat o eroare judiciară, care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul lărgit ajunge la concluzia de a casa decizia din data de 13 septembrie 2021 a Curții de Apel Cahul și de a restitui prezenta cauză civilă la rejudecare la Curtea de Apel Cahul, în alt complet de judecători.

Astfel, ținând cont de rolul specific al instanței de recurs și de preeminența dreptului, este imperios, ca la reexaminarea cauzei în ordine de apel, să fie remediate neajunsurile procedurii inițiale (a se vedea cauzele *Baka vs Ungaria* (Marea Cameră), 23 iunie 2016, parag. 117; *Zubac vs Croația* (Marea Cameră), 5 aprilie 2018, parag. 123 – 125). Pe această cale, cauza civilă urmează a fi judecată în întregime în cadrul unor proceduri noi, în cadrul căreia instanța de apel va avea sarcina de a stabili o legătură clară între faptele speței, dispozițiile legale aplicabile și concluziile la care a ajuns.

În funcție de rezultatul aprecierii juridice, instanța de apel va trebuie să constate temeinicia sau lipsa unui temei legal a cererii de apel formulate de către Runtov Vladimir (a se vedea, spre exemplu, importanța rejudecării cauzei de către instanțele ierarhic inferioare în baza considerentelor unei instanțe de recurs, *Victor Harovschi vs Moldova*, 18 noiembrie 2008; *Dimitar Yordanov vs Bulgaria*, 6 septembrie 2018, parag. 52 – 53).

În conformitate cu articolul 445, alin. (1), lit. c) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de S.A. „Moldovagaz”, prin intermediul reprezentantului – Alla Gheorghieva.

Se casează decizia din 13 septembrie 2021 a Curții de Apel Cahul emisă în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de S.A. „Moldovagaz” împotriva lui Runtov Vladimir cu privire la încasarea datoriei pentru consumul de gaze naturale, și se remite cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Cahul, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas

Dumitru Mardari

Victor Burduh